

AKKREDITERINGS- RAPPORT

Vedtak om avslag på søknad om akkreditering av fagskoleutdanningen Jord- og plantekultur

TRØNDELAG HØYERE YRKESFAGSKOLE

2025

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUT har et eget styre og er faglig uavhengig i oppgaver som gjelder akkreditering, tilsyn og evalueringer for å vurdere kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. I tillegg har NOKUT forvaltningsoppgaver på vegne av departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å føre tilsyn med kvaliteten i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning, og å stimulere til kvalitetsutvikling som sikrer et høyt internasjonalt nivå i utdanningstilbudene ved institusjonene. NOKUTs formål og oppgaver er forankret i universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven.

NOKUT skal bidra til at samfunnet har tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning. Gjennom arbeidet skal NOKUT søke å bistå institusjonene i kvalitetsarbeidet deres.

NOKUT bruker sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no

Institusjon	Trøndelag høyere yrkesfagskole
Sakkyndige	Frode Degvold og Ingrid Madsen Wirkola
Dato for vedtak	11.12.2025
NOKUTs saksnummer	23/00279

Hva søknaden gjelder

Trøndelag høyere yrkesfagskole (organisasjonsnummer 923247742) søkte NOKUT 10.02.2023 om akkreditering av *Jord- og plantekultur* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er på 60 studiepoeng.

Søknaden gjelder for utdanningssted THYF Chr. Thams.

Innhold

1 Vedtak	5
1.1 Dere kan klage på vedtaket	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	7
2.1 Utdanningens navn.....	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur.....	8
2.3 Samarbeid med aktører i arbeidslivet	9
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse.....	11
2.5 Avtaler, omfang og nivå.....	15
2.6 Opptakskrav.....	16
2.7 Politiattest	18
2.8 Skikkethetsvurdering	19
2.9 Fagmiljø	20
2.9.1 Fagmiljø – kravene fagskolen selv har fastsatt	20
2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt.....	23
2.10 Sensorer og praksisveiledere.....	26
2.10.1 Sensorenes kompetanse.....	26
2.10.2 Praksisveiledernes kompetanse	27

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Jord- og plantekultur*, 60 studiepoeng, nettbasert med samlinger, ved Trøndelag høyere yrkesfagskole, er ikke oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor ikke utdanningen.

NOKUT akkrediterer alle fagskoleutdanninger, med unntak av fagskoleutdanninger innen akkrediterte fagområder, jf. lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5 og forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleforskriften) §§ 47 og 48.

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok 10.02.2023.

Vedtaket gjelder for utdanningssted THYF Chr. Thams.

1.1 Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak - § 28
- Klagefrist - § 29
- Innholdet i klagen og hvem det skal rettes til - § 32
- Klageinstans - §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig - § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken - § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i forskrift om enkelte klagenemnder på Kunnskapsdepartementets område kapittel 2.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a

«Utdanningen skal ha et dekkende navn.»

Kravet er at utdanningen skal ha et «dekkende navn». Ordlyden i «dekkende navn» tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen. Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på.

Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med og speile utdanningens læringsutbytte. Utdanningens navn må være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. Det betyr at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningens navn er ifølge søknaden «Jord- og plantekultur».

Vurdering

Den sakkyndige komiteen vurderer at utdanningens navn bare delvis er dekkende for utdanningens innhold, som i hovedsak omfatter kompetanse innen arbeid med jord og planter og gårdsdrift. Dersom utdanningen også skal gi studentene rådgiverkompetanse innen jord- og plantekultur, som komiteen oppfatter at fagskolen ønsker, kommer dette ikke tydelig frem av navnet. Det er heller ikke et helhetlig fokus på rådgiverkompetanse i utdanningens innhold eller den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen. Det er derfor en svakhet at navnet ikke reflekterer det eventuelle rådgiverfokus som kommer frem av beskrivelsen av utdanningen og delvis i de

overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Dersom utdanningen skal gi studenten rådgiverkompetanse på dette området, må enten navnet eller innholdet justeres for å sikre samsvar mellom navn, innhold og læringsutbytte.

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b

«Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er «egnet» til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av «egnet» tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte.

De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen.

For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i følgende emner:

- Jordkultur
- Plantekultur
- Hovedprosjekt

Temaene som hører til under de ulike emnene blir ikke gjengitt her, men framgår av søknadens vedlegg om utdanningens innhold og struktur. I vedlegget har fagskolen oppgitt at utdanningens omfang er på 60 studiepoeng.

Vurdering

Utdanningen skal ha faginnhold og struktur som er *egnet* til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Dette innebærer at faginnholdet og strukturen på utdanningen skal være egnet og bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås.

Den sakkyndige komiteen vurderer at søknaden er preget av en todeling, der utdanningens innhold i hovedsak er rettet mot gårdsdrift og produksjonsrettet agronomi. Derimot fremhever fagskolen også et rådgivningsperspektiv i beskrivelsen av utdanningen og i læringsutbyttebeskrivelsene. Dette rådgivningsperspektivet er imidlertid i liten grad synliggjort og konkretisert i emnene og temaene i utdanningen. Utdanningens innhold og emnebeskrivelser er i stor grad innrettet mot praktiske og produksjonsrettede temaer, og det er begrenset fokus på temaer som kreves for å utøve rådgivning i innenfor dette fagfeltet.

Komiteen vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene gjennomgående gjenspeiler et aktuelt og bredt fagfelt hvor det er lagt vekt på jord- og planteproduksjon, med fokus på bærekraft, teknologi, planlegging, etikk og økonomi, samt forvaltning av jordressurser, sikring av matproduksjon og utvikling i et endret klima. Dette kommer også frem av beskrivelsen av utdanningen, hvor det vises til nasjonale og europeiske strategier og rapporter, og hvor flere fremtidige utfordringer knyttet til miljø og klima fremheves.

Samlet sett gir denne todelingen et sprikende inntrykk, hvor utdanningen ikke fremstår som helhetlig. Den sakkyndige komiteen vurderer at faginnholdet ikke fullt ut dekker alle vesentlige tema fra den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen, særlig når det gjelder de mer komplekse ferdighetene knyttet til rådgivning, prosjektarbeid og overordnede samfunns- og miljøperspektiver. Det fører til et sprik mellom ambisjonsnivået i den overordnede læringsutbyttebeskrivelsen og det faktiske innholdet og strukturen i utdanningen.

Videre fremstår oppdelingen av utdanningen i emner som noe kunstig, da flere sentrale temaer, som jordfysiske forhold og plantekultur, naturlig overlapper og ikke lar seg undervise isolert fra hverandre. Dette gjør det utfordrende å sikre en logisk progresjon og sammenheng mellom emnene, og kan svekke helheten i læringsprosessen.

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.3 Samarbeid med aktører i arbeidslivet

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet. Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak.

Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanninger skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Samarbeidspartnerne må være relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet.

Fagskolen må i søknaden vise at den har planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet. Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknaden oppgir fagskolen at den samarbeider med disse aktørene i arbeidslivet:

- Norsk Landbruksrådgivning Trøndelag
- TINE
- Trøndelag Bondelag
- Nord Trøndelag gartnerlag

Det går fram at fagskolen har samarbeidet om utviklingen av utdanningen og at dere har planer om framtidig samarbeid om utdanningen.

Vurdering

Fagskolen har samarbeidet med flere relevante aktører i arbeidslivet, herunder Norsk Landbruksrådgivning Trøndelag, TINE, Trøndelag Bondelag og Nord-Trøndelag gartnerlag. Samarbeidspartnerne representerer sentrale deler av jord- og plantefaglig sektor, og er relevante både for næringsaktører og for rådgiverfeltet som utdanningen retter seg mot. Fagskolen har vist til at det har vært møter med aktørene i utviklingsfasen, og at de skal bidra med faglige ressurser og i

revisjon av studieplanen. Den sakkyndige komiteen vurderer at dette viser et reelt og relevant samarbeid som bidrar til å sikre utdanningens relevans. Kravet er oppfylt.

Anbefaling

Den sakkyndige komiteen anbefaler at fagskolen tydeliggjør hvordan samarbeidet skal følges opp i praksis. Beskrivelsene av samarbeidet er i dag generelle, og det framgår ikke hvordan møtene skal gjennomføres, hvordan arbeidslivets innspill systematisk tas inn i utvikling, gjennomføring og evaluering, eller hvordan samarbeidet skal forankres over tid. En mer planmessig struktur med faste arenaer, møtefrekvens og rolleavklaringer vil styrke utdanningens kvalitet og relevans ytterligere.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 5 første avsnitt tredje setning

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

Fra Fagskoleloven § 4a første avsnitt første setning

«Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid.»

Bestemmelsene om læringsutbytte stiller krav til hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c.

Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø. Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første setning. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2. Søkeren må i søknaden oppgi hvilket nivå i NKR utdanningen ligger på. For utdanninger på 90 studiepoeng, eller utdanninger som bygger videre på andre fagskoleutdanninger uavhengig av omfang, skal søkeren oppgi det nivået som stemmer best overens med utdanningens læringsutbytte.

Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt, henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanningen må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket, om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet. Læringsutbyttebeskrivelsen må være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må også være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd.

Hvis fagskolen benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte. Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er ikke oppfylt.
- Kravet om at kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket er ikke oppfylt.
- Kravet om utdanningens omfang er ikke oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Kunnskap

Studenten

1. Har kunnskap om jordressursene i verden, og særlig i eget land, hvordan disse er dannet, og viktigheten av å ta vare på disse ressursene og forvalte de på en bærekraftig måte.
2. Forstår hvordan ulike jordkulturtiltak virker inn på jordas yteevne, og hvordan man kan vedlikeholde og bygge en god jordhelse som sikrer stabil matproduksjon for fremtidige generasjoner.
3. Har kunnskap om drift av jorda og plantekulturene på en agronomisk, miljømessig, kvalitetsmessig og økonomisk god måte.
4. Har kunnskap om arbeidsmetoder, teknologi og produkter for optimalisering av drifta på bruket.
5. Kjenner til og kan bruke ulike kunnskapskilder for å holde seg faglig oppdatert innenfor fagfeltet.

6. Forstår hvordan produksjon på eget bruk og som bransje fungerer økonomisk, miljømessig og strukturelt i et samfunnsperspektiv.

Ferdigheter

Studenten

1. På grunnlag av god faglig kunnskap styre produksjonen og løse framtidige utfordringer, og samtidig opprettholde, eller forbedre, jordas produksjonsevne i et langsiktig perspektiv.
2. Ta i bruk nye metoder innen planlegging, dyrkings- og produksjonsteknikk som sikrer stabil matproduksjon i et endra klima.
3. Kunne bruke aktuelle planleggings- og styringsverktøy i egen bedrift, og i samspill med rådgivningstjenesten.
4. Kunne analysere nåsituasjonen, og legge gode planer for videre drift som gir stabile avlinger og bærekraftig bruk av jordressursene som grunnlag for lønnsom drift.

Generell kompetanse

Studenten

1. Har kunnskap til å gjøre gode avveininger mellom produksjon, klima og miljøkonsekvenser av drifta, og har et godt yrkesetisk fundament for drifta.
2. Har tilstrekkelig jord- og plantefaglig kompetanse til å inneha rolle som rådgiver innenfor fagfeltet.
3. Kan delta i faglige utviklingsprosjekter for egen bedrift og sammen med andre.
4. Kan utvikle gode arbeidsmetoder og produkter for å optimalisere drifta på eget bruk.
5. Vurdere hvordan jord- og plantekulturer påvirker gjeldende produksjoner på bruket, og hvordan dette virker inn på det økonomiske resultatet.

Vurdering

Utdanningens omfang

Utdanningens omfang og emner er på til sammen 60 studiepoeng og tilsvarer ett års fulltidsopplæring. Den sakkyndige komiteen vurderer imidlertid at det ikke er mulig å vurdere om studentene kan oppnå det oppgitte læringsutbyttet med denne arbeidsmengden. Dette skyldes at det er manglende samsvar mellom de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene og utdanningens innhold. Denne problemstillingen utdypes i vurderingen av kravet til utdanningens faginnhold og struktur.

Kravet om utdanningens omfang er ikke oppfylt.

Samsvar med Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk (NKR)

Flere kvalifikasjoner (deskriptorer) på NKR nivå 5.1 er ikke dekket av de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene. Følgende fire kvalifikasjoner i NKR på nivå 5.1 er ikke dekket:

- har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet (kunnskap)

- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en yrkesfaglig problemstilling (ferdigheter)
- kan utføre arbeidet etter utvalgte målgruppers behov (generell kompetanse)
- kan bygge relasjoner med fagfeller og på tvers av fag, samt med eksterne målgrupper (generell kompetanse)

I tillegg er flere læringsutbyttebeskrivelser feilplassert i forhold til kategoriene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Dette gjelder følgende læringsutbyttebeskrivelser:

- Læringsutbyttebeskrivelsen «*forstår hvordan ulike jordkulturtiltak virker inn på jordas yteevne, og hvordan man kan vedlikeholde og bygge en god jordhelse som sikrer stabil matproduksjon for fremtidige generasjoner*» er plassert under kunnskap, men handler om praktisk anvendelse og er mer handlingsorientert med aktiv bruk av kunnskap.
- Læringsutbyttebeskrivelsen «*har kunnskap til å gjøre gode avveininger mellom produksjon, klima og miljøkonsekvenser av drifta, og har et godt yrkesetisk fundament for drifta*», er primært kunnskapsbasert. Læringsutbyttebeskrivelsen beskriver ikke praktisk anvendelse eller integrering av kunnskap og ferdigheter, som er kjernen i generell kompetanse.
- Læringsutbyttebeskrivelsen «*vurdere hvordan jord- og plantekulturer påvirker gjeldende produksjoner på bruket, og hvordan dette virker inn på det økonomiske resultatet*» er plassert under generell kompetanse. Imidlertid krever beskrivelsen at studenten anvender faglig kunnskap om jord- og plantekulturer for å analysere produksjon og økonomiske konsekvenser. Dette innebærer en praktisk og analytisk anvendelse av fagkunnskap, og det vil derfor være mer hensiktsmessig å plassere læringsutbyttebeskrivelsen under kategorien ferdigheter.

Kravet om at læringsutbyttet skal være i samsvar med NKR er ikke oppfylt.

Kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket

Komiteen vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene gir et uklart kompetansebilde.

Læringsutbyttebeskrivelsene omfatter både operative ferdigheter innen jord- og plantekultur (gårdsdrift) og mer komplekse ferdigheter knyttet til rådgivning, planlegging og formidling. Dette gir et todelt inntrykk av utdanningen, der det ikke fremgår tydelig hvilken yrkesrolle utdanningen primært kvalifiserer for. Samtidig viser læringsutbyttebeskrivelsen under generell kompetanse til at «*kandidaten har tilstrekkelig jord- og plantefaglig kompetanse til å inneha rolle som rådgiver innenfor fagfeltet*». Her viser fagskolen til «tilstrekkelig kompetanse». Komiteen vurderer at formuleringen av denne læringsutbyttebeskrivelsen er uklar. En slik formulering sier ikke noe konkret om hvilken kompetanse studenten faktisk skal oppnå gjennom utdanningen, men uttrykker kun at studenten skal ha «nok» kunnskap til å fylle en bestemt rolle. Dette gir ikke tilstrekkelig informasjon om hvilke ferdigheter, kunnskaper eller handlinger studenten skal kunne utføre etter endt utdanning. Læringsutbyttebeskrivelsen bør i stedet formuleres slik at det er tydelig hvilken kunnskap, konkrete handlinger eller ferdigheter studenten skal kunne utføre etter endt utdanning.

Videre fremstår læringsutbyttebeskrivelsene som mer ambisiøse enn det utdanningens innhold og struktur legger til rette for. Komiteen påpeker at fagskolens beskrivelser kombinerer to ulike kompetanser, praktisk produksjonskompetanse og rådgivningskompetanse, uten at utdanningens

innhold støtter begge deler fullt ut. Den sakkyndige komiteen vurderer at læringsutbyttebeskrivelsene først og fremst regnes som «gårdsnære» og tradisjonelle, hvor utdanningens innhold og læringsutbyttebeskrivelser samlet sett ikke vil gi studenten tilstrekkelig kompetanse til å utføre rådgivningsoppgaver. Det er nødvendig at fagskolen tydeliggjør hva slags kompetanse som faktisk kreves for å kunne fylle en rådgiverrolle, og at denne kompetansen beskrives eksplisitt i læringsutbyttebeskrivelsen. Rådgivningsperspektivet må samtidig komme tydeligere frem av utdanningens innhold, som også kommer frem av vurderingen under kravet til utdanningens faginnhold og struktur.

For å sikre at studenten oppnår kvalifikasjoner som faktisk er tilstrekkelig for å utøve yrket, vurderer komiteen at det er behov for å presisere læringsutbyttebeskrivelsene og avklare utdanningens profil. Den sakkyndige komiteen vurderer at fagskolen må tydeliggjøre om utdanningen primært skal kvalifisere til arbeid som fagarbeider innen jord- og plantekultur, eller om den også skal gi grunnlag for rådgivningsroller. Slik læringsutbyttebeskrivelsen og innholdet nå fremstår, er det ikke samsvar mellom formål, innhold og det overordnede læringsutbyttet.

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.5 Avtaler, omfang og nivå

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning. Det som kreves er at fagskoleutdanningen er «i tråd med» det relevante internasjonale regelverket.

En alminnelig språklig forståelse av «i tråd med» tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.6 Opptakskrav

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning

«Kvalifisering for opptak (1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse. (4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. (5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger. Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første avsnitt at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene er det fagskolen selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene den tilbyr. Dette skal vedtas i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, og skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt.

I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften. Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevne som gir opptak. Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes om det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt.

Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som «dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell læring». Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter en tilsvarende kompetanse som det generelle opptakskravet til utdanningen. I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt.

Fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen, jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt. Det spesielle opptakskravet må være «relevant» for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes «krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger», jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende, og fagskolen har ikke anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp.

Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Dersom en utdanning har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges, jf. fagskoleforskriften § 18. I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for spesielt opptakskrav i form av yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Formelle opptakskrav er i tråd med regelverket.
- Beskrivelse av realkompetansevurdering er i tråd med regelverket.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Fagskolen har oppgitt to mulige veier til opptak på utdanningen det søkes om. Den ene er gjennom fullført og bestått videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet, med unntak av akvakultur, fiske og fangst, hest og dyrefag, hovslager, skogbruk og reindrift. Den andre går gjennom realkompetansevurdering. Søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret kan tas opp på grunnlag av dokumentert realkompetanse, gitt at realkompetansen tilsvarer den formelle kompetansen som kreves.

I opptakskravene viser fagskolen videre til forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning ved Trøndelag høyere yrkesfagskole, § 2-3.

Vurdering

Forskriften fagskolen henviser til i søknaden ble opphevet 01.08.2025, og erstattet av ny forskrift. I den nye forskriften er § 2-3 kun en overskrift, og inneholder altså ingen bestemmelser. Den gamle § 2-3 inneholdt bestemmelser om opptakskrav, og i ny forskrift er dette beskrevet i §§ 2-3-1 og 2-3-2. Den sakkyndige komiteen legger til grunn at ny referanse er disse to sistnevnte paragrafene.

Fagskoleforskriften § 7 første ledd angir at opptak til fagskoleutdanning må gjøres på grunnlag av enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring, eller generell studiekompetanse. Fagskolen har i sitt opptakskrav valgt å spesifisere én utdanning som grunnlag for opptak, og den sakkyndige komiteen vurderer at dette er innenfor regelverket. I opptakskravene slik de er beskrevet fra fagskolen er det altså kun fullført og bestått videregående opplæring innenfor naturbruksprogrammet, med de unntakene fagskolen oppfører. Generell studiekompetanse er dermed ikke angitt som grunnlag for opptak til studiet.

Den sakkyndige komiteen vurderer at opptaksgrunnlaget er relevant og at det gir tilstrekkelig startkompetanse til å kunne gjennomføre utdanningen.

Når det gjelder kravet til opptak på bakgrunn av realkompetanse, vurderer den sakkyndige komiteen at også dette er i tråd med regelverket.

Anbefaling

Opptakskravet til utdanningen er fullført og bestått videregående opplæring innenfor naturbruk, med en rekke unntak. Den sakkyndige komiteen anbefaler fagskolen å omformulere opptakskravet slik at det blir tydelig hva som faktisk ligger til grunn for opptak, og ikke det som *ikke* ligger til grunn for opptak. I og med at det er flere linjer innenfor naturbruk som er unntatt enn det som kvalifiserer for opptak, vil dette etter den sakkyndige komiteens vurdering bli en ryddigere fremstilling av opptakskravet.

2.7 Politiattest

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd. Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger. Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.»

Ifølge ordlyden har fagskolen en plikt til å kreve politiattest i visse situasjoner.

Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene. I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak. Dette gjelder også dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i fremtiden.

Fagskolen kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene senere i utdanningsløpet dersom de skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor de vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4.

Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med «praksisstudier» legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som «kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse

vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fagperson på praksisstedet er veileder».

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.8 Skikkethetsvurdering

Krav fra regelverket

Fra Fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt

«Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. [...] Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen.»

Fra Fagskoleforskriften § 26

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det ved akkreditering av utdanning skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning. Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første setning. I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27.

Sårbare situasjoner kan være hvis studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i læringssituasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer. Dersom studenter kan utgjøre en slik fare, må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor rammene av utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å

avdekke studentenes skikkethet. Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Fagmiljø

2.9.1 Fagmiljø – kravene fagskolen selv har fastsatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt

«Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning»

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Det følger av fagskoletilsynsforskriften § 2-3 tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha. Dette gjelder også krav til rollene som faglig og utdanningsfaglig ansvarlig.

De kravene fagskolen selv fastsetter, må oppfylle kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt, jf. kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt». Det betyr at kravene må sikre at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. Kravene må også sikre at det i fagmiljøet finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Fagskolen må stille krav til utdanning for faglig ansvarlig som er relevant for utdanningens innhold og egenart.

Videre må fagskolen stille krav til utdanningsfaglig utdanning for utdanningsfaglig ansvarlig. Se for øvrig til utdypingen av disse kravene til fagmiljøet under kapittelet «Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt».

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravene fagskolen stiller til den faglig ansvarlige er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

- Kravene fagskolen stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene fagskolen stiller til den utdanningsfaglig ansvarlige er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Kravene fagskolen stiller til fagmiljøets størrelse er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Det vises til vedlegget «kravspesifikasjon for fagmiljø Jord- og plantekultur 60 stp». Der beskriver fagskolen kravene som stilles til fagmiljøets kompetanse og størrelse samt det planlagte fagmiljøet. Under «Vurdering» gjengis det som har vært utslagsgivende for vurderingen. Kravspesifikasjonen inneholder beskrivelser av en del arbeidsoppgaver som tilligger de forskjellige stillingene, men disse stillingsoppgavene er ikke den del av kravene som fagskoleregelverket angir, og blir derfor ikke kommentert i vurderingene under.

Vurdering

Faglig ansvarlig

Kompetansekravene til stillingen som faglig ansvarlig er «formell utdanning på minimum samme nivå som det undervises i, innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder». I tillegg kreves erfaring innen koordinering av studier ved høyere utdanning. Når det gjelder arbeidserfaring, er kravet at denne skal være «relevant og oppdatert».

Den sakkyndige komiteen vurderer at kravspesifikasjonen for faglig ansvarlig ikke er tilstrekkelig konkretisert til at komiteen kan vurdere om kravene sikrer at faglig ansvarlig har utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart. Det at faglig ansvarlig skal ha utdanning «innen det aktuelle fagområdet eller nærliggende fagområder» åpner opp for en stor grad av tolkning. For å sikre dette må kravspesifikasjonen beskrive mer konkret hvilken utdanning som er relevant for faglig ansvarlig.

Den sakkyndige komiteen vurderer at kompetansekravene fagskolen stiller til faglig ansvarlig ikke er i samsvar med kravet i regelverket.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Den sakkyndige komiteen vurderer at kravet om praktisk-pedagogisk utdanning er i tråd med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre ledd bokstav b om at utdanningsfaglig ansvarlig skal ha utdanningsfaglig utdanning egnet til å legge til rette for studenters læring.

Fagmiljøets kompetanse og sammensetning

Kravspesifikasjonen inneholder beskrivelse av krav til de forskjellige emnene i utdanningen. Utdanningen består av de tre emnene «Jordkultur», «Plantekultur» og «Tverrfaglig hovedprosjekt», og kravet til kompetanse knyttet til undervisning på alle emnene er likelydende: «Formell utdanning

på minimum bachelornivå innen det aktuelle fagområdet og/eller annen relevant og oppdatert langvarig praktisk yrkeserfaring fra fagområdet. Digital kompetanse relevant for utdanningen.»

Den sakkyndige komiteen vurderer at kravspesifikasjonen knyttet til fagmiljøets kompetanse og sammensetning ikke gir en tilstrekkelig konkret beskrivelse av den kompetansen som kreves for denne utdanningen. Det er ikke tydelig ut fra navnet på emnene i utdanningen hvilken kompetanse fagmiljøet må inneha, og dette er heller ikke beskrevet mer konkret andre steder i kravspesifikasjonen. Kravet til utdanning på bachelornivå sikrer at det er personer i fagmiljøet med utdanning minst på fagskolenivå, men hvilke fagfelt det kreves kompetanse fra må altså også spesifiseres i kravspesifikasjonen.

Videre er det oppgitt i kravspesifikasjonen at «annen relevant og oppdatert langvarig praktisk yrkeserfaring» kan erstatte «bachelor innenfor det aktuelle fagområdet», men her er det uklart hva «annen relevant» yrkeserfaring utgjør, og hvordan «fagområdet» mer konkret skal forstås. Dette må konkretiseres for at kravspesifikasjonen skal være tydelig nok.

Kompetansekravene til stillingene som faglærer er «minimum bachelor innen det aktuelle fagområdet og/eller relevant og oppdatert yrkeserfaring fra fagområdet». Videre er digital kompetanse relevant for utdanningen også et krav. Kravet til arbeidserfaring er generelt for alle stillingene i fagmiljøet, og beskrives som «relevant og oppdatert».

Kravet til arbeidserfaring for fagmiljøet beskrives i kravspesifikasjonen som «relevant og oppdatert». Den sakkyndige komiteen vurderer at dette kravet må konkretiseres. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd stiller krav om at det i fagmiljøet skal finnes personer med oppdatert yrkeserfaring, men hva en oppdatert yrkeserfaring mer konkret vil innebære for akkurat denne utdanningen må beskrives nærmere. For å oppfylle kravet om oppdatert yrkeserfaring må fagskolen beskrive hvor ny erfaringen må være, og hvilke fagfelt det vil være relevant å ha erfaring fra.

Kravene til nettpedagogisk kompetanse er videre for lite konkretisert i kravspesifikasjonen. Utdanningen det søkes om er nettbasert med samlinger, og det er viktig at undervisningen på nett holder en tilstrekkelig høy kvalitet. Kravspesifikasjonen angir at digital kompetanse skal være en del av fagmiljøet, men det kommer ikke frem om dette kun dreier seg om teknisk kompetanse, eller om dette også innebærer pedagogisk kompetanse i å legge til rette for læring digitalt.

Kravspesifikasjonen beskriver videre et generelt tilleggskrav til kompetanse på nettbaserte læringsverktøy, digitale læringsplattformer og bruk av Teams, Zoom og lignende verktøy. Det sakkyndige komiteen har imidlertid ingen kommentarer til disse tilleggskravene.

På bakgrunn av det ovenstående er det den sakkyndige komiteens vurdering at kravspesifikasjonen samlet sett ikke har en konkret nok beskrivelse av den kompetansen og sammensetningen som kreves for å drive utdanningen det søkes om. Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første ledd angir at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart, men kompetansen som skal ligge i fagmiljøet for utdanningen må altså spesifiseres av fagskolen i kravspesifikasjonen. Slik kravene nå er utformet er det lite som rammer inn den kompetansen som fagmiljøet som helhet skal bestå av, og det er dermed ikke tydelig nok hvilke krav fagskolen setter til fagmiljøet tilknyttet denne utdanningen.

Den sakkyndige komiteen vurderer at kompetansekravene fagskolen stiller til fagmiljøets kompetanse og sammensetning ikke er i samsvar med kravet i regelverket.

Fagmiljøets størrelse

Fagskolen har i søknadsskjemaet oppgitt at fagmiljøets størrelse vil utgjøre to årsverk når utdanningen er i full drift, og at det vil være plass til 15 heltidsekvivalenter av studenter.

Den sakkyndige komiteen vurderer at kravet til fagmiljøets størrelse er oppfylt.

Anbefaling

Kompetansekravet fagskolen har stilt til stillingen er «minimum bachelor innen fagområdet, praktisk-pedagogisk utdanning, og digital kompetanse relevant for utdanningen». Den sakkyndige komiteen vurderer at «minimum bachelor» er godt innenfor kravet til utdanningsnivå for denne stillingen, men det er uklart hva som menes med «innen fagområdet». Dette kan henvise både til det fagområdet som utdanningen skal utdanne innenfor, eller til et fagområde som knytter seg mer til det pedagogiske. Fagskolen stiller også krav til at arbeidserfaringen skal være «relevant og oppdatert». Den sakkyndige komiteen anbefaler at fagskolen spesifiserer kompetansekravet og krav til arbeidserfaring til utdanningsfaglig ansvarlig utover kravet til utdanningsfaglig utdanning i kravspesifikasjonen.

Fagskolen har ikke stilt krav til fagmiljøets størrelse i kravspesifikasjonen. I kravspesifikasjonen bør fagskolen angi kravet som stilles til forholdstallet mellom antall studenter og ansatte i utdanningen. NOKUT anbefaler at fagskolen benytter skjemaet for krav til fagmiljøet som NOKUT har utarbeidet. Dette kommenteres ytterligere under kapittel 2.9.2 "Fagmiljø - de som er ansatt eller planlagt ansatt".

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.9.2 Fagmiljø – de som er ansatt eller planlagt ansatt

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første og andre avsnitt

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring. Utdanningen skal ha en a. faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen. b. utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

Fagmiljø er definert i fagskoletilsynsforskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger.

Fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet.

Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktivitetene knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering og liknende. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Fagmiljøets størrelse bør også være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær.

Det stilles konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø, krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og vurdering i tråd med studieplanen.

Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet.

I tillegg til det overordnede kravet, er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe.

Utdanningsfaglig ansvarlig: Kravet i § 2-3 andre avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har «utdanningsfaglig utdanning». Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av «utdanningsfaglig kompetanse» i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er ikke tilstrekkelig med bare utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid eller lignende. Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning.

Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt. Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig

ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglig ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen.

Faglig ansvarlig: Det stilles krav til at utdanningens faglig ansvarlige skal ha en utdanning som er relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a. Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Dette er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglig ansvarlige.

Den faglig ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Den utdanningsfaglig ansvarliges utdanning er ikke i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- Den faglig ansvarliges ansettelsesforhold er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.
- NOKUT vurderer ikke om fagmiljøet som helhet oppfyller kravene til størrelse eller kompetanse fordi fagskolen ikke har avklart alle de som skal ansettes.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Den sakkyndige komiteen viser til fagskolens oversikt over det planlagte fagmiljøet, lagt ved i søknaden. Under «Vurdering» gjengis det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Fagskolen har på søknadstidspunktet ansatt to personer i fagmiljøet, faglig ansvarlig og utdanningsfaglig ansvarlig.

Faglig ansvarlig

Den faglige ansvarlige har en Cand.agric.-grad fra Norges Landbrukshøgskole, altså en utdanning på mastergradsnivå. I tillegg har den faglig ansvarlige praktisk-pedagogisk utdanning, og utdanning innen nettpedagogikk.

Det er oppgitt i søknaden at den faglig ansvarlige er ansatt ved fagskolen i 100 prosent stilling, noe som er i tråd med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre ledd bokstav a.

Den sakkyndige komiteen vurderer at den faglig ansvarliges utdanning er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Utdanningsfaglig ansvarlig

Utdanningsfaglig ansvarlig som er ansatt ved fagskolen har en Cand.agric.-grad fra Norges Landbrukshøgskole. I tillegg oppgir fagmiljøtabellen at utdanningsfaglig ansvarlig har pedagogisk utdanning, årsstudium i geografi, og årsstudium i ledelse og personalarbeid.

Gjennom kravspesifikasjonen kommer det frem at den utdanningsfaglig ansvarlige skal ha praktisk-pedagogisk utdanning, og den sakkyndige komiteen vurderer at det er uklart av fagmiljøtabellen om den ansatte i denne rollen faktisk har dette. Det er som nevnt oppgitt at den ansatte har «pedagogisk utdanning», men dette er ikke beskrevet nærmere hva slags type pedagogisk utdanning dette er, eller hvilket nivå i utdanningssystemet denne utdanningen er rettet inn mot. Fagskolen må sikre at den utdanningsfaglige kompetansen er tilpasset undervisning minst på videregående nivå. Det kommer heller ikke frem av fagmiljøtabellen om den utdanningsfaglige ansvarlige fyller kravene til relevant digital kompetanse, slik kravspesifikasjonen for stillingen krever.

For å kunne vurdere om den utdanningsfaglige oppfyller kravet til utdanningsfaglig kompetanse, må fagmiljøtabellen spesifiseres på dette punktet.

Den sakkyndige komiteen vurderer at den utdanningsfaglig ansvarliges utdanning ikke er i samsvar med kravet i fagskoletilsynsforskriften.

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.10 Sensorer og praksisveiledere

2.10.1 Sensorenes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-5

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

Sensorene skal ha en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt.

Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste setning. Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene.

Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensoroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUTs konklusjon er:

- Kravet er ikke oppfylt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Kravspesifikasjonen for fagmiljøet gir informasjon om kravene fagskolen stiller til sensorenes kompetanse. Under «Vurdering» gjengis det som har vært utslagsgivende for vurderingen.

Vurdering

Kompetansekravet til stillingen som sensor er i kravspesifikasjonen oppgitt som «formell utdanning på minimum bachelor innen det aktuelle fagområdet og/eller annen relevant og oppdatert langvarig praktisk yrkeserfaring fra fagområdet». Arbeidserfaringen skal være «relevant og oppdatert».

Den sakkyndige komiteen vurderer at kravene som er satt til rollen som sensor ikke er tilstrekkelig konkret beskrevet i kravspesifikasjonen. Fagskoletilsynsforskriften § 2-5 angir at sensorer skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen, men hva slags kompetanse sensor trenger for å kunne fylle rollen må fagskolen beskrive mer konkret.

Samlet sett er kravet ikke oppfylt.

2.10.2 Praksisveiledernes kompetanse

Krav fra regelverket

Fra Fagskoletilsynsforskriften § 2-4

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

Dette kravet er bare relevant for utdanninger med praksis, og stiller krav til de eksterne praksisveilederne. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3. Med «ekstern praksisveileder» forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne

veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet, må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Praksisveilederen skal vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

Vedlegg: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning, jf. fagskoleloven med forskrifter.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal vurdere kravene i samarbeid med NOKUTs saksbehandlere, og har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

Frode Degvold

Frode Degvold er assisterende instituttleder og leder av programråd for landskapsingeniør ved Institutt for landskapsarkitektur, NMBU. Degvold er utdannet anleggsgartner ved Statens gartnerskole 1988-1991, og har en master i landskapsarkitektur fra NMBU 1993-1998. Han har undervisningserfaring fra Bergen arkitektskole, Norges grønne fagskole Veia i tillegg til NMBU hvor han har emneansvar for flere emner i programmene for landskapsingeniør og arkitektur. Etter fullførte studier har Degvold hovedsakelig arbeidet som prosjekterende landskapsarkitekt/prosjektleder. Han er valgt til leder av Utdannings- og medlemskomiteen i Norske landskapsarkitekters forening 2025-2027.

Ingrid Madsen Wirkola

Wirkola er utdannet anleggsgartner fra Hjeltnes gartnerskole, med fagbrev i 2007, og bachelor i landskapsingeniør ved UMB i 2012. Wirkola har mesterbrev, og er registrert mester i anleggsgartnerfaget. Wirkola har bred erfaring fra ulike sider av bransjen, privat og offentlig, bygging og prosjektering. Hun har vært ansatt i anleggsgartnerbedrift, Statens vegvesen, plan- og arkitektkontorer og har siden 2022 drevet eget landskapsingeniørfirma. Wirkola har solid og allsidig kunnskap om fag, anbudsprosesser, kontraktstyper i prosjekt, anbudsbeskrivelser, planlegging/design, bygging, oppfølging og vedlikehold. Wirkola har hatt sentrale roller innen oppfølging av landskapsfaget i store og komplekse prosjekter; som byggeleder landskap for Bybanen Utbygging, Linje 4 Sentrum-Fyllingsdalen, samt pågående oppdrag som landskapsarkitekt for Sotra Link Construction JV i prosjektet Sotrasambandet (OPS-kontrakt for Statens vegvesen). Etter over 20 år i bransjen har hun arbeidet mye med planter, jord og ulike typer vekstmedium, til ulike typer formål. Som fagansvarlig i gründerbedriften Wastech (matrester fra storkjøkkenet til kompostjord) fra 2023-2024 har hun fordypet seg i kompostprosesser, jordfaget samt standarder og lovverk. Wirkola har tidligere erfaring som sakkyndig for NOKUT.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)